

PLAN PROTIVMINSKOG DJELOVANJA ZA OPĆINU UGROŽENU MINAMA

NAZIV UGROŽENE OPĆINE	USORA
------------------------------	--------------

Decembar-Prosinac, 2013. god.

SADRŽAJ

1.OPĆI PODACI O OPĆINI.....	3
1.1. Prirodno - geografske karakteristike	3
1.2. Klimatske karakteristike	3
1.3. Privredne i razvojne karakteristike.....	4
1.4. Putna infrastruktura	5
1.5. Demografske karakteristike.....	5
2.PROVEDENE PROTIVMINSKE AKCIJE U PERIODU 1996.-2010.....	8
2.1. Humanitarno deminiranje.	8
2.2.Upozoravanje na opasnost od mina.....	10
2.3.Generalno izviđanje.....	11
3. PLAN PROVOĐENJA PROTIVMINSKIH AKCIJA ZA PERIOD 2011.-2019.....	13
4. PROVOĐENJE PROTIVMINSKIH AKCIJA U OPĆINI USORA	17
4.1. Humanitarno deminiranje.	17
4.2.Upozoravanje na opasnost od mina.....	17
4.3.Nosioci aktivnosti	18
4.4.Mjere nadzora, izvještavanje i revizija	18

PRILOZI:

Prilog br. 1. : Karta: Općina Usora-ugrožene lokalne zajednice (R: 1: 50 000)

Prilog br. 2. : Karta: Općina Usora -informativne table (bilbordi) (R: 1: 50 000)

Prilog br. 3. : Fotografije mjesta za postavljanje informativnih tabli (bilborda)

1. OPĆI PODACI O OPĆINI

OPĆI PODACI O OPĆINI	Površina općine u km ²	49.8 km ²
	Broj stanovnika općine	7568

1.1. Prirodno - geografske karakteristike

Općina Usora se nalazi na 44° 41' 55" geografske širine, 44° 58' 33" geografske dužine i na nadmorskoj visini od 150 - 330m. Nalazi se u sjevernom dijelu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Zeničko-dobojskog kantona. Jedna je od dvanaest općina Zeničko-dobojskog kantona i graniči sa općinama Tešanj, Doboj-Jug (Federacija BiH) i Doboj (Republika Srpska).

Smještena je u donjem slivnom području rijeka Usore i Bosna i dodiruje najvažnije kopnene prometnice Bosne i Hercegovine, magistralni pravac Sarajevo – Zenica – Doboj – Derвента - Slavonski Brod, na koji je vezana relativno razvijena unutar općinska cestovna mreža.

Udaljena je oko 3 km jugozapadno od grada Doboja, 12 km sjeverno od Tešnja te oko 180 km sjeverno od glavnog grada Bosne i Hercegovine Sarajeva.

U prirodno-geografskom smislu, općina Usora se nalazi u pojasu niskih unutrašnjih Dinarida i spada u karakteristično brežuljkasto - brdovite terene zauzimajući površinu od 49,8 km² i po površini spada u manje općine u Federaciji BiH.

Od ukupne površine općine Usora (5200 ha) poljoprivredno zemljište čini oko 3360 ha (od čega 3196 ha obradivo), dok šumsko zemljište zauzima površinu od 1581 ha. Veći dio ovog šumskog zemljišta se odnosi na visoko degradirane šume, izdaničke šume i šikare, dok na visoke šume otpada samo 10 % ukupne površine.

Tabela 1.: Struktura poljoprivrednog zemljišta općine Usora

Izvor: općina Usora

Općina	Broj stanovnika	Površina ha	Poljoprivredno ha	Obradivo ha
Usora	7568	5200	3360	3196

Na području općine Usora nalaze se određene zalihe nemetalnih ruda različitog stupnja istraženosti kao što su: kvarcni pijesak, građevinski kamen, gline i betonske gline, šljunkovi i građevni kamen. Na nekoliko lokaliteta registrirane su i pojave ugljena – lignita. Više izvora pitke vode i mineralne vode se nalaze u općini Usora a postoje i naznake izvorišta ljekovite vode. Ukupno područje općine je ruralno tako da općina nema urbanog jezgra.

1.2. Klimatske karakteristike

Područje općine Usora sa okolinom se nalazi u pojasu umjereno-kontinentalne klime, čiji se uticaj osjeća dolinom rijeke Bosne iz Panonske nizine. Osnovne karakteristike ove klime su

dosta oštrem zime i toplom ljeta, ali u odnosu na alpski pojas, manji su rasponi između zimskih i ljetnih temperatura sa srednjom temperaturom zraka oko 10°C. Najtopliji mjeseci su srpanj i kolovoz, a najhladniji siječanj i veljača. U posljednjih nekoliko godina sve je češća pojava kraćih vremenskih perioda sa izrazito toplim vremenom (tokom srpnja i kolovoza) i izrazito hladnim vremenom (tokom siječnja i veljače).

Za područje općine Usora ne postoje podaci o meteorološkim posmatranjima i mjerenjima. Izvjesni podaci se mogu naći na osnovu posmatranja i mjerenja u stanicama Doboj i Teslić.

Za područje općine Usora i šire, sa umjereno - kontinentalnom klimom, karakteristična su dva perioda u smislu padavina: jedan kraći period u godini sa snijegom (zima, dio jeseni i proljeće), i drugi duži period sa toplijim vremenom i povremeno kišom i gradom (ljetno), a povremena kiša prisutna je tokom većeg dijela proljeća i jeseni.

Vjetrovi kao značajan faktor ovog područja nisu karakteristika. Jugoistočni vjetar jačine do 8 bofora (17.2 – 20.7 m/s-olujni vjetar) i eventualno jednom godišnje preko 8 bofora ne predstavlja opasnost posebne vrste. Međutim, nije isključena mogućnost pojave jačeg olujnog vjetra različitih pravaca.

1.3. Privredne i razvojne karakteristike

Prije rata na području općine Usora značajnijih gospodarskih aktivnosti nije bilo, stanovništvo je uglavnom bilo uposleno u okolnim gradskim sredinama u kojim danas uglavnom ne rade. Tek sa formiranjem općine na ovom području počinju i značajnije gospodarske aktivnosti.

Postojeća poduzeća u općini koja čine gospodarsku strukturu spadaju uglavnom u mala poduzeća. Velikih tzv. društvenih poduzeća naslijeđenih iz prošlog sustava u općini nema, tako da gospodarsku strukturu općine čini autonomni privatni sektor, koji se razvija na vlastitoj poduzetničkoj inicijativi.

U strukturi gospodarstva prema broju subjekata koji su nosioci poslovne aktivnosti dominantnu ulogu imaju uslužne djelatnosti i trgovina u kojima je registriran najveći broj subjekata.

Obim poslovne aktivnosti je u istom periodu bilježio značajan rast. Ukupni prihodi su porasli gotovo dva puta (sa 12,7 na 22,1 milion KM), sa rastućim trendom pozitivnih rezultata poslovanja. Ovaj trend poduzetničkog razvoja bi trebalo podržati i dalje podstaći mjerama koje će posebno pozitivno uticati na strukturu gospodarstva i nivo zaposlenosti, jer je stopa nezaposlenosti na području općine relativno visoka. Realizacija projekata koji će podstaći gospodarski razvoj jedan je od glavnih prioriteta u budućem periodu.

Bitno ograničenje u ovom procesu može biti relativno skroman nivo općinskog proračuna, iako je isti uravnotežen i nije prezadužen.

Mjere se odnose prije svega na otklanjanje slabosti na koje ukazuje analiza poslovnog okruženja. Naime, poslovno okruženje u kome funkcioniraju gospodarski subjekti u općini Usora sadrži određene slabosti čijim bi se otklanjanjem znatno unaprijedili uslovi koji bi bili stimulatívni za razvoj.

Ovdje se prije svega misli na:

- mala nadležnost lokalne uprave
- nedovoljna finansijska podrška (mali broj banaka)
- nedovoljna informiranost poduzetnika, slaba organiziranost i nizak nivo poduzetničke kulture
- nedostatak prostornih, urbanističkih i regulacionih planova kao razvojnih dokumenata
- nedovoljna razvijenost elektro-energetske mreže
- nedovoljna definiranost i infrastrukturna nerazvijenost industrijskih zona
- općinska administracija treba biti dalje unapređivana i usmjerena ka razvoju

Što se fizičke infrastrukture tiče nivo razvijenosti je različit po pojedinim segmentima.

1.4. Putna infrastruktura

Na području općine Usora cestovnu mrežu čine 2 km magistralne i 71 km lokalnih cesta, pri čemu je 56 km asfaltirano. Procenat učešća asfaltiranih cesta u ukupnim cestama je relativno visok (magistralni 100% a lokalni 72%), ali kvalitet asfaltirane cestovne mreže varira zavisno o kojem cestovnom pravcu je riječ.

Pokrivenost elektro mrežom na području općine je 100 %, ali je kvalitet napajanja nezadovoljavajući jer ima potrošača (posebno industrijskih) koji nemaju dovoljnu snagu napajanja ili je napon promjenjiv dok je pokrivenost domaćinstava i gospodarstava u opskrbi vodom je 100%.

U općini ne postoji kanalizacioni sistem osim što u jednoj mjesnoj zajednici postoji projektna dokumentacija za izgradnju kanalizacije, što znači da se razmišlja o potrebi rješavanja ovog problema. Zbog povećanja obima izgradnje rasti će i problemi odvodnje otpadnih i površinskih voda.

Poseban problem vezan za vode u općini Usora je neregulirano korito rijeke Usore, koje u plavnim razdobljima čini veliku štetu kako poljoprivrednom zemljištu, tako i na industrijskoj zoni.

Razvijenost društvene strukture u skladu je sa nivoom gospodarskog razvoja, potrebama zajednice, kao i tradicijskim i kulturnim specifičnostima.

1.5. Demografske karakteristike

Stanovništvo općine Usora razmješteno je u 9 mjesnih zajednica: Sivša, Alibegovci, Ularice, Makljenovac, Žabljak, Omanjska, Srednja Omanjska, Jeleči-Filipovići i Bejići u kojim živi ukupno 7.568 stanovnika. Procjenjuje se da još oko 2.500 stanovnika živi van granica BiH, tj. sa privremenim prebivalištem u inozemstvu.

Tabela 2.: Broj stanovnika po mjesnim zajednicama općine Usora.

Izvor: općina Usora

Redni br.	Mjesna Zajednica	Broj stanovnika
1.	Makljenovac	379
2.	Ularice	801
3.	Bejići	239
4.	Alibegovci	1212
5.	Sivša	1472
6.	Žabljak	1372
7.	Omanjska	1171
8.	Srednja Omanjska	854
9.	Jeleči-Filipovići	68
Ukupno		7568

Tabela 3.: Raspored stanovništva unutar Zeničko-dobojskog kantona

Izvor: Federalni zavod za statistiku, Sarajevo, 2013.

Općina	Broj stanovnika	% ukupnog stanovništva ZDK
Usora	7568	1.9 %

Na osnovu gornjih podataka vidljivo je se općina Usora nalazi na predzadnjem mjestu po broju stanovnika u Zeničko-dobojskom kantonu. Struktura stanovništva predstavlja promjenjive vrijednosti iz godine u godinu. Jedna od navažnijih struktura jeste starosna struktura stanovništva, na osnovu koje se mogu izvući određeni elementi koje je neophodno provoditi kroz sistem zaštite i spašavanja od minske opasnosti u općini Usora. Trenutno nema tačne procjene starosne strukture stanovništva za općinu Usoru.

Na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona evidentirano je 618 naseljenih mjesta. U odnosu na period od 1991. godine (u granicama kantona) broj naseljenih mjesta je izmjenjen, što je posljedica formiranja novih administrativnih jedinica, odnosno prestrukturiranja granica u pojedinim općinama.

Takav primjer nalazimo upravo u općini Usora koja je nastala 1997 godine odvajanjem pojedinih dijelova od općina Doboj i Tešanj. Također, utvrđeno je da je broj stanovnika na teritoriji općine Usora smanjen u odnosu na broj stanovnika u 1991. godini.

Tabela 4.: Gustoća naseljenosti u općini Usora u 2013. godini

Izvor: općina Usora

Općina	Površina km²	Broj stanovnika	Gustoća naseljenosti stanovnika/km²
Usora	49,8	7.568	152

Općina Usora se po površini nalazi na predzadnjem mjestu u Zeničko-dobojskom kantonu, manju površinu ima samo susjedna općina Doboj-jug, a po gustoći naseljenosti stanovnika po km² nalazi se na šestom mjestu. Generalno posmatrajući, najveća naseljena mjesta u Zeničko-dobojskom kantonu su uglavnom locirana u dolinama rijeka kao što su Usora i Bosna, ali nije izražena tendencija povećanja broja stanovnika Kantona.

Nastava u osnovnom i srednjem obrazovanju na području općine Usora organizirana je u jednoj osnovnoj i jednoj srednjoj školi, s tim da osnovna škola „fra Ivana Frane Jukića“ sa sjedištem u Sivši ima tri područna odjela i to u: Ularicama, Omanjskoj i Alibegovcima dok se Mješovita srednja škola „Stjepan Radić“ nalazi u Žabljaku.

Tabela 5.: Prikaz broja učenika u osnovnoj i srednjoj školi

Izvor: općina Usora

Naziv škole	Broj učenika u školskoj 2013/14
Osnovna škola „fra Ivana Frane Jukića“ Sivša	428
Mješovita srednja škola „Stjepan Radić“ Žabljak	362
UKUPNO	790

Sveukupan broj učenika u osnovnoj i srednjoj školi je 790, što predpostavlja veliku obavezu cjelokupne zajednice i općine Usora na poduzimanju značajnijih mjera u smislu ulaganja novčanih sredstava u deminiranje rizičnih površina i smanjenju rizika od mina.

2. PROVEDENE PROTIVMINSKE AKCIJE U PERIODU 1996.-2013. GOD

U toku ratnih dejstava 1992. do 1995. god. od 20-25% teritorije općine Usora je bilo pod direktnim uticajem dok je 75% bilo indirektno ugroženo. Linije razdvajanja su u periodu ratnih dejstava od 1992. do 1995. god. bile zaposjednute u dužini od oko 15 km i dubine od 1-3 km. Linije razdvajanja su u toku rata više puta pomijerane sa čestim izmjenama vojnih jedinica na terenu, tako da se procjenjuje da postoji veliki broj neregistrovanih minskih polja.

Općina Usora je pretrpila ogromne ratne štete. Pored velikog broja ljudskih žrtava izazvane su i velike materijalne štete na stambenim i infrastrukturnim objektima, kao i poljoprivredi. Najveće štete su pretrpila rubna naselja koja su bila direktno ugrožena od ratnih dejstava.

Prema prvim procjenama 1996. god. očekivana rizična površina (sumnjiva površina) od mina je iznosila oko 13 km².

U periodu od 1996. do 2013. god. kroz razne vidove protivminskih akcija, a i značajnim nastojanjima lokalnih općinskih struktura i drugih relevantnih činilaca, svedena je i reducirana na 3,315 km².

Nažalost, u poslijeratnom periodu na području općine Usora se je desilo 9 minocidenata, u kojima je poginulo 9 lica dok je 4 lica teže i 1 lice lakše povrijeđeno. U ovoj „crnoj“ statistici se nalaze i 3 minoincidenta koji su se desili pri operacijama deminiranja gdje su smrtno stradala 4 deminera, a dva deminera su teže povrijeđena

Obzirom na veličinu sumnjive i rizične površine i broj očekivanih mina i drugih eksplozivnih sredstava još uvijek postoji opasnost od minoincidentata i stradanja.

U periodu od 1996. do 2013. god. provedene su sljedeće PMA:

2.1. Humanitarno deminiranje

Aktivnosti humanitarnog deminiranja (čišćenje i tehničko izviđanje) u periodu od 1999. do 2013. god. su provedene na 22 lokacije ukupne površine 474.802,74 m², na lokacijama koje su obrađivane od strane RU BH MAC-a Tuzla (Tabela 8.).

Pored ovoga od strane BH MAC RK Banja Luka, u sklopu projekta TAP Makljenovac za LZ Makljenovac- dio u F BiH, općina Usora, su sprovedene aktivnosti humanitarnog deminiranja (čišćenje i tehničko izviđanje) na ukupno 22 lokacije, ukupne površine 740.723,09 m² (Tabela 9.).

Uzimajući u obzir sve navedene podatke, u općini Usora su u dosadašnjem periodu sprovedene aktivnosti humanitarnog deminiranja (čišćenje i tehničko izviđanje) na ukupno 44 lokacije, ukupne površine 1.215.525,83 m²

Sve aktivnosti humanitarnog deminiranja su provođene prema Standardu za uklanjanje mina u BiH, kroz stalnu pripremu lokacija-generalno izviđanje i stručni nadzor BH MAC-a i uz pomoć općinskih struktura, a posebno Službe Civilne zaštite.

Na projektima deminiranja je po potrebi i u skladu sa Standardima za uklanjanje mina u BiH vršeno trajno i polutrajno obilježavanje.

Tabela 6.: Lokacije obrađene aktivnostima humanitarnog deminiranja u općini Usora od strane BH MAC RU Tuzla

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH-baza podataka BHMAIS i općina Usora-OSCZ (stanje po izdatim certifikatima sa 31.12.2013.god.)

Red. broj	Godina realizacije	Naziv lokacije	BH MAC ID	Vrsta PMA	Površina (m ²)
1.	2000.	Bejići 1	10291	čišćenje	12.520,00
2.	2000.	Makljenovac- groblje	10385	čišćenje	6.382,00
3.	2000.	Bejići-Cerik	10384	čišćenje	24.191,00
4.	2000.	Makljenovac-obala Usore	10343	čišćenje	13.501,00
5.	2000.	DV Makljenovac-Ularice	10377	Čišćenje	15.444,00
6.	2001.	Makljenovac Donji	10600	Čišćenje	46.433,00
7.	2002.	Makljenovac-Krčevine	10751	Čišćenje	14.085,00
8.	2002.	Obala Usore 2	10784	Čišćenje	9.364,00
9.	2003.	Makljenovac	11024	Čišćenje	12.494,00
10.	2003.	Ularice	11121	Čišćenje	2.094,24
11.	2003.	Makljenovac-Krčevine 1	11003	Čišćenje	5.240,00
12.	2004.	Putnikovo brdo-Makljenovac	10854	Čišćenje	44.455,38
13.	2005.	Makljenovac-Repušine-Todorovci	11455	Čišćenje	29.363,11
14.	2006.	Makljenovac-Repušine-Todorovci 1	11501	Čišćenje	9.157,55
15.	2006.	Makljenovac 2	11612	Čišćenje	5.844,10
16.	2007.	Ularice-Čalići	11855	čišćenje	19.689,16
17.	2008.	Ularice rezervoar	12826	TI	1.210,15
18.	2008.	Ularice-Ekonomija-2	12379	TI	49.348,63
19.	2009.	Ularice-Ekonomija	12464	TI	35.465,42
20.	2010.	Ularice-Ekonomija 1	12766	Čišćenje	12.985
21.	2011.	Jeleči-Filipovići	13132	Čišćenje	4.276
22.	2012.	Ularice-Ekonomija 4	12892	TI	101.260,00
UKUPNO:					474.802,74

Tabela 7.: Lokacije obrađene aktivnostima humanitarnog deminiranja u općini Usora od strane BH MAC RK Banja Luka (LZ Makljenovac- dio u F BiH, u sklopu projekta TAP Makljenovac)

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH-baza podataka

Red. broj	Naziv lokacije	BH MAC ID	Vrsta PMA	Površina (m2)
1.	Makljenovac 18 TAP	1000807	TI	112.850,20
2.	Makljenovac 17 TAP	1000936	Čišćenje	36.797,47
3.	Makljenovac 15 TAP	1001285	Čišćenje	7.969,23
4.	Makljenovac 20	1001257	Čišćenje	21.929,87
5.	Makljenovac 21	1001258	Čišćenje	3.3272,26
6.	Makljenovac 23 TAP	1001259	Čišćenje	12.408,26
7.	Makljenovac 22 TAP	1001159	Čišćenje	3.1207,50
8.	Makljenovac 24 TAP	1001262	TI	132.872,67
9.	Makljenovac 26 TAP	1001161	Čišćenje	3.3501,33
10.	Makljenovac 25 TAP	1001146	TI	2.1529,86
11.	Makljenovac 27 TAP	1001160	Čišćenje	2.7200,05
12.	Makljenovac 28 TAP	1000823	Čišćenje	26.628,64
13.	Makljenovac 29 - TAP	1000937	Čišćenje	1.5327,47
14.	Makljenovac 31 TAP	1001263	TI	5.3007,36
15.	Makljenovac 30 TAP	1001286	Čišćenje	3.3560,89
16.	Makljenovac 32 TAP	1001235	TI	3.1205,82
17.	Makljenovac 33 TAP	1001261	TI	24.583,01
18.	Makljenovac 38 TAP	1000946	Čišćenje	10.666,31
19.	Makljenovac 40 TAP	1001288	TI	13.190,53
20.	Makljenovac- 39, TAP	1001264	TI	37.958,48
21.	Makljenovac 18 čišćenje	1000845	Čišćenje	4.091,24
22.	Makljenovac 23 A TAP	1001548	TI	18.964,65
UKUPNO:				740.723,09

Na projektima deminiranja je po potrebi i u skladu sa Standardima za uklanjanje mina u BiH vršeno trajno i polutrajno obilježavanje.

U proteklom periodu, na području općine Usora nije bilo realizovanih samostalnih projekata trajnog obilježavanja.

2.2.Upozoravanje na opasnost od mina

Prema bazi podataka BHMAL na području općine Usora u periodu od 2003. god. do 2013. god. provedene su aktivnosti upozoravanja na opasnost od mina sa ukupno 1298 učesnika i to: u toku 2003. i 2004. god. Crveni Križ FBiH sa ukupno 1230 učesnika u sklopu projekta Svjesnost o postojanju mina; u toku 2012.god. organizacija Stabilization Force (EUFOR) sa ukupno 68 učesnika u sklopu projekta MRE EUFOR.

Tabela 8. : Ugožene zajednice općine Usora obrađene UM aktivnostima

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH-baza podataka BHMAIS

2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012
Ularice	Ularice								Ularice
Sivša	Sivša								Sivša
	Matuzići								Omanjska

Nema evidencija o sprovedenim aktivnostima od strane IFOR-a (SFOR-a), a takođe i o aktivnostima koje sprovode timovi za GI, BH MAC-a kroz stalne aktivnosti na terenu.

Za aktivnosti UM u periodu 1996.–2002. god. nije vođena evidencija i podaci su nepotpuni.

2.3.Generalno izviđanje

Za sve aktivnosti humanitarnog deminiranja i trajnog obilježavanja koje su realizovane u periodu od 1996. do 2013. god. vršena je priprema lokacija-generalno izviđanje od strane izviđačkih timova BH MAC-a, a u skladu sa Standardima za uklanjanje mina u BiH i SOP BH MAC-a.

Pored navedenog trenutno ima pripremljeno, odnosno izvršeno je generalno izviđanje na 32 projekta humanitarnog deminiranja I i II faze ukupne površine, 2.335.930,20 m² i to 7 projekata za čišćenje površine 296.597,47 m², 17 projekata za tehničko izviđanje površine 1.097.647,18 m², 5 projekata za tehničko izviđanje II faze površine 941.685,55 m². U ovu sumu su uvrštena i 3 pripremljena projekta humanitarnog deminiranja za općinu Usora od strane BH MAC RK Banja Luka (LZ Makljenovac- dio u F BiH, u sklopu projekta TAP Makljenovac), a koji su rezervisani za realizaciju od strane donatora u 2014. god. ukupne površine 78.047,15 m².

Tabela 9.: Lista pripremljenih i nerealizovanih projekata humanitarnog deminiranja za općinu Usora

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH -baza podataka BHMAIS (stanje 31.12.2013.god.)

R.B.	GI 1A	GI 1	Lokacija	PMA	Površina	Nivo koristi	Nivo opasnosti
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	8532	20718	Bejići 1	TI	100.150,01	1	visoki
2.	8534	20718	Bejići 2	TI	128.354,18	1	srednji
3.	7609	20206	Radino brdo-Matkovina	TI	62.327,72	1	srednji
4.	7610	20206	Matkovina	TI	54.428,18	1	srednji
5.	7259	20115	Ularice - Ekonomija 3	Čišćenje	63.762,42	1	visoki
6.	7262	20115	Ularice - Ekonomija 5	TI	160.871,82	1	visoki
7.	7263	20115	Ularice - Ekonomija 6	TI	141.301,00	1	srednji
8.	7264	20115	Ularice - Ekonomija 7	Čišćenje	14.588,90	1	visoki
9.	7265	20115	Ularice - Ekonomija 8	Čišćenje	66.132,99	1	visoki
10.	7266	20115	Ularice - Ekonomija 9	TI	85.964,63	1	srednji
11.	8469	20717	Omanjska	TI	28.048,79	1	srednji
12.	9205	20717	Omanjska 1	TI	53.078,22	1	srednji
13.	9621	20206	Jeleči - Filipovići 1	TI	46.358,00	1	srednji

1	2	3	4	5	6	7	8
14.	9622	20206	Jeleči - Filipovići 2	TI	55.610,64	1	visoki
15.	9623	20206	Jeleči - Filipovići 3	TI	47.050,63	1	visoki
16.	9700	20717	Omanjska 2	TI	19.173,00	1	visoki
17.	9701	20717	Omanjska 3	TI	31.221,00	1	visoki
18.	9789	21333	Makljenovac 1	TI	3.439,75	1	visoki
19.	9848	21262	Bejići-Bandera	Čišćenje	42.045,18	1	visoki
20.	9852	21262	Bejići-Široki Hrast	Čišćenje	38.163,82	1	visoki
21.	9849	21262	Bejići-Duboki potok	Čišćenje	42.371,38	1	visoki
22.	9853	21262	Bejići-Marići	Čišćenje	29.532,78	1	visoki
23.	9850	21262	Bejići-Šumareva kuća	TI	80.269,61	1	visoki
24.	9851	21262	Bejići-Japije	TI	66.702,25	1	visoki
UKUPNO:					1.394.244,65		

Tabela 10.: Lista pripremljenih i nerealizovanih projekata humanitarnog deminiranja za općinu Usora (II faza-realizacija nakon I faze)

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH -baza podataka BHMAIS (stanje 31.12.2013.god.)

R.B.	GI 1A	GI 1	Lokacija	PMA	Površina	Nivo koristi	Nivo opasnosti
1.	7267	20115	Ularice - Ekonomija 10	TI	329.609,86	1	srednji
2.	7268	20115	Ularice - Ekonomija 11	TI	114.997,58	1	srednji
3.	7611	20206	Matkovina-Lončari	TI	174.051,90	2	srednji
4.	9855	21262	Bejići-Japije 2	TI	119.854,43	2	srednji
5.	9854	21262	Bejići-Bandera 2	TI	203.171,78	2	srednji
UKUPNO:					941.685,55		

Tabela 11.: Lista preostalih pripremljenih projekata humanitarnog deminiranja za općinu Usora od strane BH MAC RK Banja Luka (LZ Makljenovac- dio u F BiH, u sklopu projekta TAP Makljenovac, rezervisani za realizaciju od strane donatora u 2014. god.)

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH -baza podataka BHMAIS (stanje 31.12.2013.god.)

R.B.	GI 1A	Lokacija	PMA	Površina	Nivo koristi	Nivo opasnosti	Investitor
1.	51135	Makljenovac 19	Čišćenje	37.957,16	1	visoki	USA 02/2013
2.	53004	Makljenovac 41 TAP	TI	31.025,44	1	visoki	Japanska donacija 03/13
3.	53369	Makljenovac 20A	Čišćenje	9.064,55	2	visoki	USA 02/2013
UKUPNO:				78.047,15			

Na svim lokacijama na kojima je vršeno Generalno izviđanje i priprema projekata humanitarnog deminiranja (Tabela 11. i 12.) izviđački timovi BH MAC-a, su vršili aktivnost hitnog obilježavanja sa standardnim znacima za hitno obilježavanje.

Pored navedenog, u toku 2013. god., izviđački timovi BH MAC-a, u saradnji sa predstavnicima općine Usora –općinski koordinator za deminiranje, kroz aktivnost korekcije sistematskog izviđanja i pripreme projekata humanitarnog deminiranja su izvršili hitno obilježavanje sa ukupno 378 znakova za hitno obilježavanje.

3. PLAN PROVOĐENJA PROTIVMINSKIH AKCIJA ZA PERIOD 2011-2019:

Na osnovu Strategije protivminskog djelovanja Bosne i Hercegovine od 2009. do 2019. god. (usvojena na 45. sjednici Vijeća Ministara Bosne i Hercegovine održanoj 24.04.2008. god.), planirane su aktivnosti PMA za općinu Usora:

-Do 2019. godine, potpuno eliminisati sumnjivu površinu I i II kategorije prioriteta, kroz redukciju iste tokom generalnog i tehničkog izviđanja i čišćenja mina na rizičnim lokacijama. (Operativni cilj 1.1.)

-Do 2019. godine potpuno eliminisati sumnjivu površinu III kategorije prioriteta, kroz poduzimanje mjera na zabrani kretanja i aktivnosti za izviđanje. (Operativni cilj 1.3.)

Tabela 12.: Minska situacija za općinu Usora

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH -baza podataka BHMAIS (stanje 01.12.2013.god.)

Minska situacija- općina Usora	Sumnjiva površina I kat. (km ²)	1,582
	Sumnjiva površina II kat. (km ²)	0,057
	Sumnjiva površina III kat. (km ²)	1,676
	Ukupna sumnjiva površina (km ²)	3,315
	Broj ugroženih zajednica	5

Tabela 13.: Opća procjena minske situacije za općinu Usora

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH -baza podataka BHMAIS (stanje 31.12.2013.god.)

NAZIV UGROŽENE ZAJEDNICE	POVRŠINA	BROJ STANOVNIKA	BROJ STANOVNIKA	SUMNJIVA POVRŠINA			INCIDENTI OD 2004.GOD	NIVO UTICAJA (2012. GOD. - BHMAC)
	km ²	(sada)	(prije rata)	I KAT km ²	II KAT km ²	III KAT km ²	KOM	
JELEČI- FILIPOVIĆI	3,46	68	218	0,104	0,057	0,560		SREDNJE
OMANJSKA	12,91	1171	1233	0,053	0,000	0,250		SREDNJE
BEJIĆI	3,47	239	349	0,960	0,000	0,820		VISOKO
ULARICE	5,67	801	1147	0,430	0,000	0,000		VISOKO
MAKLJENOVAC	1,79	379	578	0,035	0,000	0,046		VISOKO
UKUPNO:				1,582	0,057	1,676		

*Tabela 14.: Akcioni plan dinamike rada za općinu Usora do 2018. godine
Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH*

Akcioni plan									
Općina Usora									
Deminiranje									
2014.		2015.		2016.		2017.		2018.	
Ularice	0,07 km ²	Ularice	0,22 km ²	Ularice	0,14 km ²	Bejići	0,20 km ²	Bejići	0,13 km ²
Jeleči Filipovići	0,12 km ²	Omanjska	0,053 km ²	Bejići	0,15 km ²				
Bejići	0,23 km ²	Bejići	0,25 km ²	Jeleči Filipovići	0,04 km ²				
Makljenovac	0,08 km ²								
Uspostava mjera zone zabrane u III kategoriji									
2014.		2015.		2016.		2017.		2018.	
Jeleči Filipovići	0,48 km ²	Bejići	0,41 km ²	Bejići	0,41 km ²				
Omanjska	0,31 km ²								

Za sve aktivnosti humanitarnog deminiranja je potrebno planirati generalno izviđanje i pripremu lokacija prema dinamici prikazanoj u tabeli. Uz aktivnost GI uporedo planirati i izvoditi i aktivnosti hitnog obilježavanja, znavljanja znakova hitnog obilježavanja, korekcije sistematskog izviđanja kao i aktivnosti upozoravanja na opasnost od mina.

Uz aktivnost humanitarnog deminiranja (Čišćenje i tehničko izviđanje) uporedo planirati i izvoditi i aktivnosti trajnog obilježavanja kao i aktivnosti upozoravanja na opasnost od mina.

Tabela 15.:Lista prioriteta trajnog obilježavanja za općinu Usora - po prioritetima usaglašena sa općinom Usora:

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH

R.Br. prioriteta	ID projekta TO	Naziv	Kategorija prioriteta	Broj znakova	Površina koja se obilježava (m²)
1.	2087	Jeleči-Filipovići TO	III	33	275.500,00
2.	2093	Omanjska TO	III	51	178.870,00
3.	2115	Bejići TO	III	18	290.900,00
4.	2116	Bejići 2 TO	III	23	557.100,00
UKUPNO: 4 PROJEKTA					1.302.370,00

Tabela 16. :Lokacije za postavljanje panoa minske opasnosti - po prioritetima usaglašena sa općinom Usora:

Izvor: Centar za uklanjanje mina u BiH

R.Br prioriteta	Naziv lokacije	Koordinate mjesta postavljanja	
		Y	X
1.	Omanjska-Bratići	6498650	4951825
2.	Omanjska-Risonjići	6497683	4952453
3.	Jeleči-Novi Miljanovci	6494967	4952501
4.	Omanjska centar	6496772	4951795
5.	Bejići	6499959	4952005
6.	Ularice-Rijeka	6501789	4951843

Lokacije za postavljanje panoa minske opasnosti (prilog br.2.-Karta lokacija za postavljanje informativnih panoa) su po prioritetima usaglašene sa općinom Usora.

NAPOMENA: Uz aktivnost trajnog obilježavanja i uspostave mjera zabrane kretanja uporedo planirati i izvoditi i aktivnosti upozoravanja na opasnost od mina. Takođe je potrebno uspostaviti uslove za kontrolu i znavljanje trajnih znakova i ograde (trajnost znakova do 5 godina).

Tabela 17.: Akcioni plan dinamike rada za općinu Usora za aktivnost Upozoravanja na opasnost od mina

Aktivnost UEM	Sadržaj aktivnosti	Izvođač	Ciljana grupa/korisnik	Vremenski okvir	Napomena
Javno informisanje	Radio emisije	-Radio postaja Usora -OS CZ Usora -UEM organizacije	Sve ugrožene grupe	U toku implementacije projekta	Pored edukativnih emisija planirati i tematske emisije za praćenje svih ostalih aktivnosti PMA.
	Distribucija edukativnog i propagandnog materijala	-UEM organizacije	Sve ugrožene grupe	U toku implementacije projekta	Distribucija brošura, letaka, kapa, majica i dr.
Edukacija	Edukacija predškolske i školske djece	-Ministarstvo obrazovanja ZE-DO kantona -UEM organizacije	Djeca školskog i predškolskog uzrasta u ugroženim zajednicama	U toku implementacije projekta	Edukaciju sprovoditi kroz nastavne i vannastavne sadržaje u školama, i dopunske aktivnosti za različite dječije uzraste.
	Edukacija odraslih osoba	-UEM organizacije	Sve ugrožene grupe	U toku implementacije projekta	Organizovati javnu tribinu na temu opasnost od mina i NUS-a i kroz sastanke sa predstavnicima MZ i ugroženih grupa.
	Edukacija lovaca	-UEM organizacije	Lovci u lovačkim udruženjima	U toku implementacije projekta	
	Edukacija ribolovaca	-UEM organizacije	Ribolovci u ribolovnim udruženjima	U toku implementacije projekta	
Povezivanje sa ugroženom zajednicom	Informisanje i razmjena informacija o izvršenom generalnom izviđanju i hitnom obilježavanju	-BH MAC- timovi za GI -OS CZ Usora	Sve ugrožene grupe	Kontinuirana aktivnost	Uz aktivnost GI uporedo planirati i izvoditi i aktivnosti hitnog obilježavanja, znanavljanja znakova hitnog obilježavanja, korekcije sistematskog izviđanja kao i aktivnosti upozoravanja na opasnost od mina i razmjenu informacija sa stanovništvom u ugroženim zajednicama
	Informisanje i razmjena informacija o izvršenim operacijama čišćenja, TI, kao i obilježavanja svih vrsta	-Deminerske organizacije -UEM organizacije -OS CZ Usora -BH MAC- timovi za GI	Sve ugrožene grupe	Kontinuirana aktivnost	Zajednica se informiše o planiranim PMA humanitarnog deminiranja, o prirodi i dužini trajanja zadataka, kao i tačnim mjestima koja su obilježena ili očišćena. Zajednice obavještavaju lokalne vlasti i organizacije za protivminske akcije o mjestu i veličini kontaminirane površine.

4. PROVOĐENJE PMA U OPĆINI USORA

4.1. Humanitarno deminiranje

Operacije čišćenja mina i tehničkog izviđanja površina zagađenih minama odvijat će se prema Godišnjem planu PMD za Bosnu i Hercegovinu usvojenom od strane Vijeća ministra BiH u skladu sa usvojenim listama prioriteta entitetske vlade.

Obim urađenih poslova na deminiranju će direktno zavisiti od izdvojenog novca donatora, OSBiH i Civilne zaštite FBiH. Dio dodatnih sredstava bi trebala obezbjediti i Bosna i Hercegovina kao država a prema akcionom planu koji je podržalo Vijeće ministara.

Takođe u budžetu općine Usora za naredne godine će biti planirano učestvovanje u sufinansiranju projekata humanitarnog deminiranja.

4.2. Upozoravanje na opasnost od mina

Upozoravanje na mine (UM) će se planirati na osnovu Standarda za upozoravanje na mine i Standardnih operativnih procedura za upozoravanje na mine te u skladu sa kapacitetima lokalnih zajednica koje su klasificirane po stepenu ugroženosti, Akcionom planu i u sklopu provođenja drugih PMD – povezivanje sa zajednicom, kroz aktivnosti javnog informisanja, postavljanje dječijeg igrališta u jednoj ugroženoj zajednici(tobogan, ljuljačke, itd...), postavljanja informativnih bilborda sa minskom situacijom u općini, kroz obrazovni sistem u osnovnim i srednjim školama, kroz operacije generalnog izviđanja, hitnog obilježavanja, projekte trajnog obilježavanja kao i kroz operacije uspostave mjera zone zabrane kretanja u III kategoriji prioriteta.

U toku izrade plana PMD za općinu Usora identifikovane su slijedeće ugrožene grupe koje je neophodno prioritetno tretirati aktivnostima upozoravanja na mine:

- Školska djeca –osnovne škole..... 400 učesnika
- Školska djeca –srednje škole..... 350 učesnika
- Stanovništvo koje se bavi poljoprivrednom proizvodnjom.....100 učesnika
- Stanovništvo koje se bavi stočarstvom..... 80 učesnika
- Lovci.....120 učesnika
- Planinari.....20 učesnika
- Komunalne, poštanske i elektro službe.... 20 učesnika
- Sjekači šume.....30 učesnika

Sprovođenjem aktivnosti upozoravanja na mine povećat će se svijest mještana o postojanju mina u zajednicama, a takođe i znanje o sigurnim površinama i granicama rizične površine koje će biti tretirane humanitarnim deminiranjem prema dinamici Akcionog plana. Stanovništvo će biti informirano o lokacijama obilježenim trajnim oznakama, svrsi postavljenih znakova za upozoravanje na mine, kao i doprinosu za očuvanje istih od strane stanovništva.

Provođenjem planiranih aktivnosti upozoravanja na mine smanjiće se rizično ponašanja kod ugroženih grupa i pojedinaca.

4.3. Nosioi aktivnosti

Nosioi aktivnosti iz općine Usora se ogledaju u radu načelnika općine sa svim pratećim službama, licem imenovanim od strane načelnika općine – koordinator deminiranja, predstavnika lokalnih zajednica preko mjesnih zajednica, kao i predstavnika udruženja i društava koja djeluju na području općine Tuzla.

Nosioi aktivnosti ispred Centra za uklanjanje mina u BiH je Regionalni ured Tuzla sa raspoloživim kapacitetima za provođenje PMD koje se ogleda kroz operacije generalnog izviđanja, otvaranja i praćenja zadataka PMD, koordinacijom sa lokalnim i svim ostalim zainteresiranim subjektima.

Nosioi aktivnosti protivminskog djelovanja ispred donatora i njihovih agenata su vladine, nevladine organizacije i komercijalne kompanije akreditovane za protivminsko djelovanje u BiH kao i svi ostali zainteresirani subjekti.

4.4. Mjere nadzora, izvještavanje i revizija

U BiH se osiguranje kvaliteta procesa deminiranja i svih protivminskih akcija vrši prema Zakonu o deminiranju u Bosni i Hercegovini (Zakon), Standardu za uklanjanje mina i NUS-a u Bosni i Hercegovini (Standard BiH) i odobrenim standardnim operativnim procedurama (SOP).

Osiguranje kvaliteta u humanitarnom deminiranju je sistem provjera i aktivnosti koji obuhvata organizaciju, planiranje, izbor opreme, obuku, procedure i sve faze deminiranja na radilištu koje će potvrditi da su upravljački postupci i operativne procedure deminiranja odgovarajući i da su postavljeni zahtjevi ostvareni na siguran, djelotvoran i koristan način. Sistemom osiguranja kvaliteta postiže se povjerenje deminerskog osoblja i korisnika u deminiranu površinu.

Osiguranje kvaliteta u upozoravanju na mine je sistem provjera i aktivnosti koji obuhvata organizaciju, planiranje, obuku, procedure, materijale i sve faze provedbe UM programa i projekata koje će potvrditi da su upravljački postupci i operativne procedure UM-a odgovarajuće i da su postavljeni zahtjevi ostvareni na siguran, blagovremen i učinkovit način.

Za planiranje, rukovođenje, koordinaciju i kontrolu procesa operacija deminiranja i svih protivminskih akcija u BiH, Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini, Standardom za uklanjanje mina i NUS-a u Bosni i Hercegovini i odobrenim standardnim operativnim procedurama (SOP) obezbijeđen je siguran i pouzdan sistem neophodnih evidencija i izvještaja.

Sve provedene aktivnosti PMD se vode u bazi podataka –BHMAIS, Centra za uklanjanje mina u BiH, a i općina kao krajnji korisnik bude obaviještena o istim. Na kraju tekuće godine nosioi aktivnosti ispred Centra za uklanjanje mina u BiH sa nosiocem aktivnosti iz općine vrši analizu postignutih rezultata.

Planirane revizije Plana , a u skladu sa Strategijom protivminskog djelovanja u BiH 2009-2019 u cilju daljeg unapređenja efikasnosti procesa, sa ažuriranjem opće procjene minske situacije će se vršiti periodično i to:

-Prvu reviziju Plana uraditi do kraja 2015. godine,

-Drugu reviziju Plana uraditi do kraja 2017. godine, (U skladu sa Izlaznom strategijom Centra za uklanjanje mina u BiH) .

Vanrednu reviziju Plana uraditi u slučaju većih odstupanja od planiranih aktivnosti ili da dođe do tehnološkog napretka koji bi značajno doprinio efikasnosti i ekonomičnosti operativnog rada u protivminskom djelovanju.

DATUM IZRADE	DATUM 1. REVIZIJE	IZRADIO: REGIONALNI URED BHMAC TUZLA
Decembar-Prosinac, 2013. god.		Irfan Pehlić

ODOBRIO: NAČELNIK OPĆINA USORA	SAGLASAN: ŠEF URED BHMAC SARAJEVO	ODOBRIO: DIREKTOR BHMAC SARAJEVO
Ilija Nikić	Šaban Sejfić	Dušan Gavran

Broj: 02-44-01/14

Dana, 29.01.2014.

Općina Usora- ugrožene lokalne zajednice

POVRŠINA OPĆINE: 49,8 km²

SUMNJIVA POVRŠINA:

I kat : 1.582 km²

II kat : 0,057 km²

III kat : 1.676 km²

Ukupno: 3.315 km²

- Sumnjiva površina
- Granice općine
- Granice lokalne zajednice
- Entitetska linija

Stanje: 31.12.2013.

Razmjera 1:75000

